

Łódź, dnia 5 stycznia 2022 r.

dr hab. n. med. Beata Świątkowska, prof. IMP
Zakład Epidemiologii Środowiskowej

Recenzja rozprawy doktorskiej

Pana lek. Łukasza Kacprzaka

pt.: „Nowe środki psychoaktywne w praktyce zespołów ratownictwa medycznego”

Przedłożona mi do recenzji dysertacja doktorska przygotowana przez Pana lek. Łukasza Kacprzaka jest pracą, którą należy ocenić pozytywnie, gdyż stanowi dowód na samodzielne rozwiązanie problemu badawczego przez Autora oraz wskazuje na biegłą orientację teoretyczną w analizowanym problemie. Dodatkowo, problem pacjentów zażywających środki psychoaktywne jest aktualny i istotny w obecnej, codziennej praktyce ratownika medycznego.

1. Ogólna ocena merytoryczna

Podjęta problematyka badawcza jest nowatorska i wymaga w Polsce pogłębionych badań z perspektywy pracowników Państwowego Systemu Ratownictwa Medycznego, stąd wybór tematu rozprawy oraz jej głównego celu należy uznać za właściwy krok Autora w rozwój nauk medycznych. Doktorant umiejętnie dostrzegł lukę badawczą i podjął próbę badań charakteru ekspozycji zawodowej zespołów ratownictwa medycznego oraz stacjonarnych jednostek szpitalnych na kontakt z pacjentem będącym pod wpływem nowych substancji psychoaktywnych, najczęściej podejmowanych decyzji terapeutycznych dotyczących tych pacjentów oraz szerokiego spektrum objawów klinicznych.

Dodatkowo Autor dokonał próby samooceny stanu wiedzy pracowników Państwowego Systemu Ratownictwa Medycznego na temat nowych substancji psychoaktywnych i/lub środków zastępczych oraz wskazania źródeł wiedzy i tematów wymagających dodatkowej edukacji w ramach przyszłych szkoleń dla tej grupy zawodowej. Po lekturze rozprawy uważam, że cel przeprowadzonych przez Doktoranta badań został osiągnięty.

2. Struktura rozprawy

Recenzowana rozprawa doktorska liczy łącznie 212 stron. Rozprawa składa się z 9 podpunktów z których pierwszy ma charakter przeglądu literaturowego (35 stron), punkt 2 i 3 jest częścią metodyczną (8 stron), punkt 4 ma charakter empiryczny (131 stron), pozostałe to wnioski (1 strona), piśmiennictwo (10 stron), spis tabel, spis rycin oraz załączniki z formularzem ankiety.

Obszerność części empirycznej pracy, która jest znacznie bardziej wyczerpująca od części teoretycznej, może wskazywać na relatywnie niedostateczną eksplorację teoretyczną tematu w porównaniu do uwagi, jakiej Doktorant poświęcił na opis wyników własnych badań.

Zasadne byłoby również oddzielenie części dyskusji od opisu wyników badań a więc zachowanie tradycyjnej struktury pracy doktorskiej: przegląd piśmiennictwa, cel, metoda, wyniki, dyskusja oraz wnioski.

3. Szczegółowa ocena merytoryczna pracy

Wstęp do recenzowanej pracy zawiera dobre kompendium wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, przepisów prawnych w tym zakresie, danych dotyczących liczby zatruc/podejrzeń nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz podstaw organizacji Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego. W tej części pracy brakuje jednak uzasadnienia wyboru tematyki pracy oraz omówienia podstawowych pojęć co gwarantowałaby przejrzystość terminologiczną.

Założenia metodyczne badania zostały omówione przy użyciu sformowanych obszarów prowadzonych badań. Brakuje zatem jasno sformułowanych celów szczegółowych (pojawiają się one dopiero w streszczeniu pracy doktorskiej) a tym samym pytań badawczych.

Część dotycząca zastosowanej metody badawczej została opisana przez Doktoranta w sposób szczegółowy. Jako metodę badawczą Autor wybrał metodę sondażu diagnostycznego, który został przeprowadzony za pomocą kwestionariusza ankiety. Dobrowolna i anonimowa ankieta składała się z 19 pytań i dotyczyła podstawowych informacji na temat badanej populacji pracowników Systemu Ratownictwa Medycznego, skali kontaktu z pacjentami będącymi pod wpływem środków psychoaktywnych, szacunkowej liczby diagnozowanych pacjentów i możliwości wykonania badań toksykologicznych, oceny ciężkości zatrucia, losów pacjenta po zakończeniu diagnostyki oraz źródeł i poziomu wiedzy o środkach psychoaktywnych wśród ratowników medycznych. Materiał empiryczny został zebrany łącznie od 620 osób, w tym 147 w formie papierowej oraz 473 formularzy wypełnionych online.

Najobszerniejsza część pracy ma charakter empiryczny i stanowi 131 stron. Doktorant podzielił analizę materiału empirycznego na 8 następujących obszarów tematycznych:

- charakterystyka demograficzno-zawodowa respondentów,
- kontakt pracowników Systemu Ratownictwa Medycznego z pacjentami z podejrzeniem zatrucia NSP w latach 2014-2017,
- wezwania Zespołów Ratownictwa Medycznego,
- postępowanie Zespołów Ratownictwa Medycznego w stosunku do osób z podejrzeniem zatrucia NSP,
- dalsze postępowanie z pacjentami z podejrzeniem zatrucia nowymi związkami psychoaktywnymi w ramach ZRM i SOR/IP w latach 2014-2017,

- badania toksykologiczne pacjentów z podejrzeniem zatrucia nowymi związkami psychoaktywnymi w ramach SOR/IP w latach 2014-2017,
- objawy zatruc nowymi środkami psychoaktywnymi w praktyce Systemu Ratownictwa Medycznego w latach 2014-2017,
- stan wiedzy pracowników Systemu Ratownictwa Medycznego o nowych substancjach psychoaktywnych.

Analiza została opracowana rzetelnie i poprawnie przedstawiona graficznie. Z zebranego materiału empirycznego Doktorant sformułował 8 właściwych wniosków.

W moim odczuciu najłabszym elementem pracy na tle pozostałych części dysertacji jest brak wydzielenia osobnego punktu dotyczącego dyskusji naukowej i autorskiego podsumowania przedstawionego przez Doktoranta materiału empirycznego wraz z powiązaniem własnych wyników z wynikami badań prowadzonych przez innych autorów. Wprawdzie pewne elementy dyskusji są przedstawione we wspólnej części rozprawy w punkcie 4 *Wyniki i Dyskusja* niemniej jednak czytelnik może odczuć pewien niedosyt w zakresie dyskusji naukowej, która jest istotna z punktu widzenia przedstawionych w pracy wniosków z badań własnych.

Doktorant wykorzystał 87 naukowych pozycji bibliograficznych, nie zostały one jednak ponumerowane. W literaturze naukowej, aż 68% (59 pozycji) to publikacje międzynarodowe w języku angielskim, co świadczy o umiejętności Doktoranta w zbieraniu bogatej, także obcojęzycznej literatury przedmiotu. Publikacje najnowsze wydane w okresie ostatnich 5 lat (od 2017 roku) stanowią 49% (43 pozycje) całości literatury, co z kolei jest dowodem na odwołanie się Doktoranta do najnowszych badań w podjętej tematyce. Literatura jest więc zróżnicowana i dobrana prawidłowo. Pod względem językowym i formalnym recenzowaną pracę doktorską również oceniam dobrze.

4. Podsumowanie

Wymienione powyżej sugestie i uwagi krytyczne nie zmieniają mojej pozytywnej opinii o pracy. Przedłożona mi do recenzji praca doktorska Pana lek. Łukasza Kacprzaka pt.: *„Nowe środki psychoaktywne w praktyce zespołów ratownictwa medycznego”* spełnia ustawowe kryteria tj. stanowi samodzielne rozwiązanie problemu naukowego i wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną Doktoranta w dyscyplinie nauki medyczne oraz potwierdza umiejętność Doktoranta do samodzielnego prowadzenia pracy naukowej.

Na tej podstawie mam zaszczyt zwrócić się do Wysokiej Rady Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi z wnioskiem o dopuszczenie Pana lek. Łukasza Kacprzaka do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK OŚRODKA
Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka
Zdrowotnego Związanych z Azbestem
Beata Świątkowska
dr hab. n. med. Beata Świątkowska